

ĐỀ KIỂM TRA HẾT HỌC KÌ I, NĂM HỌC 2022 - 2023
MÔN NGỮ VĂN LỚP 8

(Thời gian làm bài: 90 phút- không kể thời gian giao đề)

Phần I: Đọc hiểu (6.0 điểm). Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi phía dưới:

THẬN TRỌNG VỚI THỰC PHẨM BÁN TRƯỚC CÔNG TRƯỜNG

Thực phẩm không an toàn đang đe dọa đến sức khỏe của mọi người dân. Nó xuất hiện ở nhiều nơi, thậm chí là trường học - nơi được xem là môi trường an toàn của trẻ. Các loại đồ ăn vặt có chất lượng kém, không rõ nguồn gốc xuất xứ, không an toàn... đang là mối nguy hại tới sức khỏe của học sinh.

Đạo qua cổng các trường học, có thể nhận thấy khá nhiều món ăn khoái khẩu của học trò, các loại nước uống đóng túi với đủ màu sắc, hương vị được bày bán. Mức giá các món ăn vặt chỉ dao động từ 5000 đồng đến 10000 đồng nên được các em học sinh săn đón nhiệt tình. Tuy vậy, phần lớn đầy đều là thực phẩm không rõ nguồn gốc xuất xứ, không bao bì, nhãn mác. Thậm chí nhiều món ăn được chế biến, bày bán sát đường đi, không được che đậy. Nguyên liệu để chế biến món nem chua rán, thịt bò khô, tương ớt đều không rõ nguồn gốc. Dầu, mỡ dùng để chiên rán, dùng đi dùng lại nhiều lần. Dụng cụ chế biến, chứa đựng thực phẩm không bảo đảm vệ sinh, không được che đậy.

Tuy nhiên, nhiều phụ huynh vẫn cho tiền để trẻ mua quà vặt, nước uống trước cổng trường. Điều này tiềm ẩn nguy cơ đến sức khỏe của trẻ. Những thức ăn đường phố bày bán ở nhiệt độ bình thường, môi trường nhiều bụi, không được che đậy cẩn thận nên rất dễ bị nhiễm khuẩn. Do điều kiện thiếu nước, các dụng cụ đựng và chế biến không được rửa sạch và thường bị ô nhiễm vi khuẩn gây bệnh. Mặt khác người chế biến thức ăn đường phố vì chạy theo lợi nhuận nên có thể mua các thực phẩm đầu vào không rõ nguồn gốc, không bảo đảm vệ sinh, sử dụng phẩm màu công nghiệp, đường hóa học trong chế biến thức ăn, đồ uống...

Ngộ độc thực phẩm do vi khuẩn, nấm mốc, vi-rút và ký sinh trùng thường gây: sốt, tiêu chảy, đau bụng, buồn nôn. Còn đối với các phẩm màu nhân tạo (không được phép sử dụng) sản sinh ra chất độc hại làm giảm sự phát triển của não bộ và có nguy cơ gây hại cho sức khỏe như: ung thư, tổn thương trên gen, độc tính cho thần kinh.

Theo một số chuyên gia về Công nghệ sinh học và dinh dưỡng, mối nguy hại của nem chua nằm ở vi sinh vật gây bệnh có trong nguyên liệu. Với đặc thù là thịt sống rồi làm chín bằng sinh học chứ không phải làm chín bằng nhiệt nên việc tiêu diệt các vi sinh vật gây bệnh ở món ăn này rất khó khăn. Quy trình sản xuất nem chua truyền thống tiềm ẩn nhiều nguy cơ mất an toàn vệ sinh thực phẩm. Bộ Y tế khuyến cáo người dân nên tránh các món ăn chế biến từ thịt lợn chưa chín như nem chua, nem chạo, tiết canh...

Trong xúc xích có nitrit được sử dụng như một chất bảo quản. Trong quá trình đun nấu, nitrit kết hợp với amin tự nhiên trong thịt, cá để hình thành hợp chất nitrosamin gây ung thư. Hợp chất này còn có thể gây ung thư khoang miệng, bàng quang, thực quản, dạ dày và não. Không phải tất cả các loại xúc xích trên thị trường đều chứa nitrit. Bởi theo một số phương pháp hiện tại, nitrit chủ yếu được sử dụng cho việc tạo màu, cho quá trình bảo quản. Hiện nay, mớ xúc xích có màu bảo quản đã dần bị khách hàng tẩy chay. Do vậy người mua nên xem kỹ thành phần của xúc xích, không mua sản phẩm có chứa nitrit.

Đối với các chất bảo quản thì hàn the làm chậm quá trình phân hủy thực phẩm; khiến thịt, cá giữ được vẻ tươi lâu hơn và làm cho thực phẩm như bún, bánh phở, bánh cuốn, bánh đa, giò, chả và nhiều thức ăn khác trở nên giòn, dai. Hàn the mà các gia đình dùng cho sản xuất bánh phở, bún... cho vào thực phẩm là hàn the công nghiệp, có nhiều tác hại tới sức khỏe con người. Hàn the có thể gây ngộ độc cấp tính và mãn tính cho người sử dụng. Khi vào cơ thể hàn the khó bị đào thải mà tích tụ ở gan, khi lượng tích tụ đủ lớn sẽ gây bệnh mãn tính. Nếu sử dụng nhiều, nó gây nôn mửa, đau bụng, tiêu chảy, gây ban đỏ dẫn đến da bị tróc vảy. Về thần kinh, hàn the gây kích thích dẫn đến trầm cảm, suy giảm trí nhớ hoặc kích thích màng não, thay đổi nhiệt độ cơ thể. Hiện nay, hàn the được cấm sử dụng tại Việt Nam và nhiều nước khác.

Đường hóa học hay còn gọi là chất ngọt tổng hợp, là những chất không có trong tự nhiên, hoàn toàn tổng hợp bằng công nghệ hóa học, được sử dụng để tạo vị ngọt khi chế biến cho thêm vào thực phẩm. Người ăn kiêng, có bệnh lý, cần có sự hướng dẫn của thầy thuốc và chỉ sử dụng các loại đường được phép trong chế biến thực phẩm. Tuy nhiên, cần lưu ý, nhiều loại thực phẩm, đồ uống sử dụng chất tạo ngọt nhân tạo vẫn chứa mức năng lượng cao do thành phần carbohydrate vốn có trong loại thực phẩm đó, khiến đường huyết tăng cao.

Để hạn chế việc học sinh sử dụng đồ ăn vặt, các gia đình và nhà trường cần có sự phối hợp chặt chẽ để giải quyết. Các bậc phụ huynh nên hạn chế việc để con em mình sử dụng đồ ăn vặt không rõ nguồn gốc, bày bán trước cổng trường. Thay vào đó, chuẩn bị bữa sáng cho con ở nhà, chọn những loại thực phẩm có nhãn mác, được quản lý theo tiêu chuẩn chất lượng, thương hiệu rõ ràng. Về phía nhà trường, cần có công tác quản lý học sinh, tuyên truyền để giúp các em tự ý thức bảo vệ sức khỏe của mình. Các bậc phụ huynh nên quan tâm, nhắc nhở, hướng dẫn con em chọn mua những sản phẩm chất lượng, tránh xa các loại bánh kẹo, thực phẩm không bảo đảm an toàn vệ sinh. Mỗi người nên nói "không" với hàng rong không được che đậy, quán vỉa hè ẩm thấp, bụi bặm, gần cống rãnh, thiếu nước sạch.

(Báo Nhân dân, số ra ngày Chủ nhật, ngày 27/09/2020)

Câu 1 (1.0 đ). Xác định bố cục của văn bản? Nêu nội dung chính của từng phần?

Câu 2 (1.0 đ). Những thực phẩm không an toàn thường có đặc điểm nhận biết như thế nào? Những cách chế biến và bảo quản nào dễ dẫn đến bệnh tật?

Câu 3 (1.5đ). Văn bản có nêu một số loại thực phẩm, em hãy chỉ ra một loại thực phẩm có trong văn bản mà em hay dùng. Cho biết loại thực phẩm đó có thể có hóa chất gì? Cho biết tác hại của hóa chất đó đối với sức khỏe của con người?

Câu 4 (1.0 đ). Đọc xong văn bản này em rút ra được bài học gì cho bản thân và em sẽ nói gì với những người thân của mình?

Câu 5. (1.0 đ). Tác giả văn bản đã nhắc nhở/ khuyên bảo chúng ta điều gì để giữ gìn sức khỏe?

Câu 6. (0.5 đ). Chép lại một câu có sử dụng dấu hai chấm có trong văn bản. Giải thích công dụng của dấu hai chấm đó?

Phần I: Viết (4.0 điểm): Giới thiệu về một tác phẩm văn học mà em yêu thích